

ความคิดเห็นของบิดาและมารดาต่อการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา

นางสาวอรรรณา พูลศิลป์

006415

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2524

PARENTS' OPINIONS CONCERNING INFANT BREAST-FEEDING

MISS UNAPHA PHOOLSILPE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement

for the Degree of Master of Education

Department of Nursing Education

Graduate School

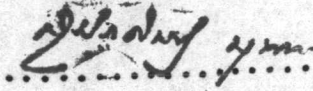
Chulalongkorn University

1981

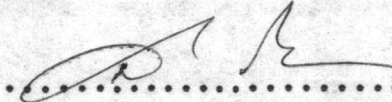
หัวข้อวิทยานิพนธ์   ความคิดเห็นของบิดาและมารดาต่อการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา
โดย   นางสาวอรธภา พูลศิลป์
ภาควิชา   พยาบาลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์

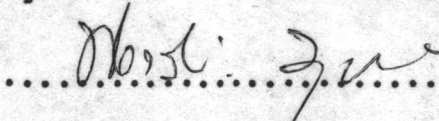

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

 ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประภัสร์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมคิด รักษาสิทธิ์)

 ..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์)

 ..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิทยานนท์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

✓

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ความคิดเห็นของบิดาและมารดาต่อการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา
 ชื่อ นิสิต   นางสาวอรรรณา พลศิลป์
 อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ บุญญาบุรุษ
 ภาควิชา   พยาบาลศึกษา
 ปีการศึกษา   2523

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาถึงความคิดเห็นของบิดาและมารดาต่อการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา และเปรียบเทียบความคิดเห็นในกลุ่มบิดาและกลุ่มมารดาต่อการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา จำแนกตามการคลอด จำนวนบุตร อายุ การศึกษา และ สถานะทางเศรษฐกิจ ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นบิดาและมารดาในหน่วยหลังคลอดของโรงพยาบาล 4 แห่ง ในกรุงเทพมหานคร สุ่มตัวอย่างโดยวิธีแบ่งชั้น จำนวนตัวอย่างประชากรทั้งหมด 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และได้นำไปหาความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันต่าง ๆ 10 ท่าน และหาความเชื่อถือได้โดยนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่คล้ายคลึงกัน 30 คน ได้ค่าคะแนน 0.82 แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า ที การทดสอบค่า เอฟ และทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มด้วยวิธี เอส ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. บิดาและมารดาส่วนใหญ่เห็นว่า การเลี้ยงบุตรเป็นหน้าที่ของบิดาและมารดาด้วยกัน กลุ่มบิดาเลือกเลี้ยงทารกด้วยนมมารดาและนมผสม ส่วนกลุ่มมารดาเลือกเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา ทั้งบิดาและมารดาต้องการคำแนะนำในการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดาและเห็นว่าการสอนเป็นรายบุคคลดีที่สุด
2. ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของบิดาและมารดาต่อการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา คำนวณประโยชน์ คำนวณวิธีปฏิบัติ และคำนวณความเชื่อในการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มมารดามีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นสูงกว่ากลุ่มบิดาทุกด้าน

3. ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในกลุ่มบิดาและกลุ่มมารดา ตามประเภทของการคลอดของภรรยา ในกลุ่มบิดาไม่แตกต่างกัน แต่กลุ่มมารดาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมารดาที่คลอดปกติมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นสูงกว่ามารดาที่คลอดปกติ

4. ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในกลุ่มบิดาและกลุ่มมารดาที่มีบุตร 1 คน และ 2 คนขึ้นไป กลุ่มบิดาไม่แตกต่างกัน แต่กลุ่มมารดาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมารดาที่มีบุตร 1 คน มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นสูงกว่ามารดาที่มีบุตร 2 คนขึ้นไป

5. ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในกลุ่มบิดาและกลุ่มมารดาที่มีระดับอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเลี้ยงทารกวัยนมมารดาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของบิดาและมารดาในกลุ่มอายุ 13-20 ปี ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของบิดาและมารดาที่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี และ 31-40 ปี

6. ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในกลุ่มบิดาและกลุ่มมารดาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเลี้ยงทารกวัยนมมารดา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของบิดาและมารดาในกลุ่มไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของบิดาและมารดาในกลุ่มการศึกษาอื่น ๆ ทุกกลุ่ม

7. ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในกลุ่มบิดาและกลุ่มมารดาที่มีระดับสถานะเศรษฐกิจต่างกัน กลุ่มบิดามีความคิดเห็นต่อการเลี้ยงทารกวัยนมมารดาไม่แตกต่างกัน แต่กลุ่มมารดา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของมารดาที่มีรายได้ 3,501 บาทขึ้นไปสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของมารดาที่มีรายได้ไม่เกิน 1,500 บาท

Thesis Title   Parents' Opinions Concerning Infant
Breast-Feeding
Name   Miss Unapha Phoolsilpe
Thesis Advisor   Assistant Professor Puangrat Boonyanurak
Department   Nursing Education
Academic Year   1980

ABSTRACT

The purposes of this research was to study and compare the parents' opinions concerning infants breast-feeding and to compare the opinions of fathers' and mothers' concerning infants breast feeding in five categories of sample which were type of deliveries, member of children, ages, education and economic status. The sample group was selected by using a stratified random sampling which were consisted of 200 couples in puerperal units on four hospitals in Bangkok Metropolis. The structional interviewed was developed by the researcher, and was tested for content validity and its reliability was 0.82. The data was collected by interviewing method and were analyzed by using various statistical methods such as arithmetic mean, standard deviation, t - test, the one way factor of variance and S - Method; the major finding were as follow:-

1. Most parents contend that nursing infants is their very own responsibilities. Additionally, The fathers' group prefers breast-feeding together bottle feeding. However, the mothers' group prefers breast-feeding alone. Both groups indicated needs for further recommendations in proper nursing of their infants with particular inclination for individual instructions.

2. There was statistically significant difference on parents' opinions concerning infants breast-feeding in each area at the level .01, which arithmetic mean in mothers' opinions were higher than fathers' opinions

3. There was no statistically significant difference on fathers' opinions statistically significant difference on mothers' opinions concerning infants breast-feeding between type of deliveries at the level .01, which arithmetic mean in abnormal labour-mothers' group was higher than normal labour-mothers' group.

4. There was no statistically significant difference on fathers' opinions but there was statistically significant difference on mothers' opinions concerning infant breast-feeding between number of children at the level .01, which arithmetic mean in single child-mothers' group was higher than two and more children-mothers' group.

5. There was statistically significant difference on fathers' opinions and mothers' opinions concerning infants breast-feeding between different ages groups at the level .01, which arithmetic mean in adolescent couples' group was lower than others maturity couples' groups.

6. There was statistically significant difference on fathers' opinions and mothers' opinions concerning infant breast-feeding between different level of education at the level .01, which arithmetic mean in non educational couples' group was lower than others educational couples' groups.

7. There was no statistically significant difference on fathers' opinions but there was statistically significant difference on mothers' opinions concerning infant breast-feeding between different level of economic status at the level .05, which arithmetic mean in low economic status-mothers' group was lower than high economic status-mothers' group.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความพยายามของผู้วิจัย ภายใต้การให้คำปรึกษา คำแนะนำ และให้ข้อคิดเห็น รวมทั้งให้ความช่วยเหลือ เอาใจใส่แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย และอาจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับสถิติการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึก ซาบซึ้งในความกรุณาของท่านทั้งสอง เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทางการพยาบาลทุกท่านที่ให้คำแนะนำ ต่าง ๆ รวมทั้ง ทุกสถาบันที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดีในครั้งนี้ด้วย และท้ายสุดขอขอบคุณมายัง พี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี

อรธมา พูลศิลป์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
รายการตารางประกอบ.....	ขม
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ปัญหาของการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	12
คำจำกัดความ.....	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	12
บทที่ 2 วรรณกรรมและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
คุณค่าของนมมารคา.....	13
แนวโน้มของการเลี้ยงทารกด้วยนมมารคา.....	25
การตัดสินใจ เลือคนมเลี้ยงทารก.....	31
การเลี้ยงทารกด้วยนมมารคา.....	40
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	50
กลุ่มตัวอย่างประชากร.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	50

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
✓ วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ.....	50
✓ การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
✓ การวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	53
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	107
สรุปผลการวิจัย.....	108
อภิปรายผล.....	114
ข้อเสนอแนะ.....	128
บรรณานุกรม.....	131
ภาคผนวก.....	
ประวัติผู้เขียน.....	

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	แสดงปริมาณน้ำนมมารดาในระยะต่าง ๆ	15
2	เปรียบเทียบส่วนประกอบของนมมารดาและนมวัว	15
3	จำนวนร้อยละของบิคาและมารดา แยกตามประเภทของตัวแปร .	60
4	ความคิดเห็นของบิคาและมารดาต่อหน้าที่ในการเลี้ยงดูบุตร เป็น อัตราร้อยละ.....	61
5	ความคิดเห็นของบิคาและมารดาต่อการเลือกนมเลี้ยงบุตร เป็น อัตราร้อยละ.....	63
6	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็น ของบิคาต่อการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา จำแนกตามการเลือก ชนิดของนม เพื่อเลี้ยงบุตร.....	64
7	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็น ของมารดาต่อการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดาจำแนกตามการเลือก ชนิดของนมเพื่อเลี้ยงบุตร.....	65
8	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของมารดาต่อการเลี้ยงทารก ด้วยนมมารดา ตามการเลือกนมเลี้ยงบุตร โดยวิธี เอส.....	66
9	ความคิดเห็นของบิคาและมารดาต่อผู้ที่ จะเลือกนมเพื่อเลี้ยงบุตร ได้ดีที่สุดเป็นอัตราร้อยละ.....	67
10	ความคิดเห็นของบิคาและมารดาต่อคำแนะนำในการเลี้ยงทารก ด้วยนมมารดาเป็นอัตราร้อยละ.....	68
11	ความคิดเห็นของบิคาและมารดา ต่อผู้ที่ให้คำแนะนำเรื่องการ เลี้ยงทารกด้วยนมมารดาได้ดีที่สุด เป็นอัตราร้อยละ.....	69
12	ความคิดเห็นของบิคาและมารดาต่อวิธีการให้คำแนะนำเรื่องการ เลี้ยงทารกด้วยนมมารดาที่ดีที่สุด เป็นอัตราร้อยละ.....	70

ตารางที่

หน้า

13	ความคิดเห็นของบิดาและมารดาต่อการให้บิดามีส่วนร่วม เลี้ยงดูทารกขณะอยู่ในโรงพยาบาล เป็นอัคราร้อยละ...	71
14	เปรียบเทียบความคิดเห็นของบิดาและมารดาต่อการเลี้ยง ทารกด้วยนมมารดาตามประโยชน์ ด้วยวิธีที่.....	72
15	เปรียบเทียบความคิดเห็นของบิดาและมารดาต่อการเลี้ยง ทารกด้วยนมมารดา ตามวิธีปฏิบัติ ด้วยวิธีที่.....	74
16	เปรียบเทียบความคิดเห็นของบิดาและมารดาต่อการเลี้ยง ทารกด้วยนมมารดา ตามความเชื่อ ด้วยวิธีที่.....	75
17	เปรียบเทียบความคิดเห็นของบิดาต่อการเลี้ยงทารกด้วย นมมารดาตามประเภทการคลอดของมารดาด้วยวิธีที่.....	77
18	เปรียบเทียบความคิดเห็นของมารดาต่อการเลี้ยงทารกด้วย นมมารดา แยกตามประเภทการคลอด โดยวิธีที่.....	78
19	เปรียบเทียบความคิดเห็นของบิดาต่อการเลี้ยงทารกด้วยนม มารดา แยกตามจำนวนบุตร โดยวิธีที่.....	79
20	เปรียบเทียบความคิดเห็นของมารดาต่อการเลี้ยงทารกด้วย นมมารดาแยกตามจำนวนบุตร โดยวิธีที่.....	80
21	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น ของบิดาต่อการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดาจำแนกตามอายุ..	82
22	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของบิดาต่อการเลี้ยงทารก ด้วยนมมารดาตามความเชื่อ จำแนกตามกลุ่มอายุ ด้วยวิธี เอต.....	83
23	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของบิดาต่อการเลี้ยงทารก ด้วยนมมารดาโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามกลุ่มอายุ ด้วยวิธี เอต.....	83

ตารางที่

หน้า

24	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความคิด เห็นของมารดาต่อการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา จำแนก ตามอายุ.....	86
25	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของมารดาต่อการเลี้ยง ทารกด้วยนมมารดาตามประโยชน์ จำแนกตามอายุ.....	87
26	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของมารดาต่อการเลี้ยง ทารกด้วยนมมารดาตามวิธีปฏิบัติ จำแนกตามอายุ ด้วย วิธีเอส.....	87
27	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของมารดาต่อการเลี้ยง ทารกด้วยนมมารดาตามความเชื่อ จำแนกตามอายุ ด้วย วิธีเอส.....	88
28	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของมารดาต่อการเลี้ยง ทารกด้วยนมมารดาโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามอายุ ด้วย วิธีเอส.....	88
29	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น ของบิดาต่อการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา จำแนกตาม การศึกษา.....	91
30	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของบิดาต่อการเลี้ยงทารก ด้วยนมมารดาตามประโยชน์ จำแนกตามการศึกษาด้วยวิธี เอส.....	92
31	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของบิดาต่อการเลี้ยง ทารกด้วยนมมารดาตามวิธีปฏิบัติ จำแนกตามการศึกษา ด้วยวิธีเอส.....	92

32	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของบิดาท่อการเลี้ยงทารก ควยนมมารคาคานความเชื่อ จำแนกตามการศึกษา ด้วย วิธีเอส.....	93
33	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของบิดาท่อการเลี้ยงทารก ควยนมมารคาโดยรวมทุกคาน จำแนกตามการศึกษา ด้วย วิธีเอส.....	93
34	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น ของมารคาค่อการเลี้ยงทารกควยนมมารคา จำแนกตาม การศึกษา.....	96
35	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของมารคาค่อการเลี้ยง ทารกควยนมมารคาคานประโยชน์ จำแนกตามการศึกษา ด้วยวิธีเอส.....	97
36	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของมารคาค่อการเลี้ยง ทารกควยนมมารคาคานวิธีปฏิบัติ จำแนกตามการศึกษา ด้วยวิธีเอส.....	97
37	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของมารคาค่อการเลี้ยง ทารกควยนมมารคาคานความเชื่อ จำแนกตามการศึกษา ด้วยวิธีเอส.....	98
38	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของมารคาค่อการเลี้ยง ทารกควยนมมารคา โดยรวมทุกคาน จำแนกตามการศึกษา ด้วยวิธีเอส.....	98
39	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น ของบิดาท่อการเลี้ยงทารกควยนมมารคา จำแนกตามสถานะ เศรษฐกิจ.....	100

ตารางที่

หน้า

40	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของบิดาค่อการเลี้ยงทารก ควยนมมารคาค่านความเชื่อ จำแนกตามสถานเศรษฐกิจ ควยวิธีเอส.....	101
41	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของ มารคาค่อการเลี้ยงทารกควยนมมารค จำแนกตามสถานะ เศรษฐกิจ.....	104
42	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของมารคาค่อการเลี้ยง ทารกควยนมมารคาค่านประโยชน์ จำแนกตามสถานะเศรษฐกิจ ควยวิธีเอส.....	105
43	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของมารคาค่อการเลี้ยง ทารกควยนมมารคาค่านวิธีปฏิบัติ จำแนกตามสถานะเศรษฐกิจ ควยวิธีเอส.....	105
44	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของมารคาค่อการเลี้ยง ทารกควยนมมารคาค่านความเชื่อ จำแนกตามสถานะเศรษฐกิจ ควยวิธีเอส.....	106
45	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของมารคาค่อการเลี้ยง ทารกควยนมมารคาโดยรวมทุกค่าน จำแนกตามสถานะเศรษฐกิจ ควยวิธีเอส.....	106